

Stichting Hofpleintrein Rotterdam

Jaarverslag 2021

Inleiding

Stichting Hofpleintrein Rotterdam is opgericht in 2016 om een spoorwegrijtuig dat oorspronkelijk over het Hofbogenviaduct reed (1914 – 1944), te restaureren en een plek te geven op het viaduct, in het toekomstige Hofbogenpark. Het is de bedoeling dat het daar bezocht zal worden door buurtbewoners en andere gebruikers. Het rijtuig zal dienen als informatiepunt, onder andere voor een in het park in te richten buitenmuseum waar de historie van de spoorlijn (*"Hofpleinlijn"*) en van de naastliggende wijken centraal staat. De Hofpleinlijn heeft een eeuw gefunctioneerd als snelle verbinding tussen Rotterdam en Wassenaar/ Scheveningen, met eindbestemming Den Haag. Evenals het park zal de in Jugendstil herstellende wagen een icoon van Rotterdamse voortvarende aanpak kunnen zijn.

Het rijtuig is bij toeval ontdekt in Duitsland, waar het – verwaarloosd – letterlijk op een zijspoor stond. In 2019 heeft de stichting het naar Rotterdam gehaald; daarna is met de restauratie begonnen. De stichting geniet gastvrijheid in de werkplaats van Stoom Stichting Nederland.

In dit jaarverslag wordt ingegaan op de werkmethode, de samenstelling van het bestuur en de fasering van het project. Er wordt verslag gedaan van de werkzaamheden van de stichting in 2021.

Werkmethode

De stichting heeft zich tot doel gesteld de restauratie te laten plaatsvinden door middel van leer- en werkprojecten, waarbij de werkzaamheden zoveel mogelijk worden uitgevoerd door leerlingen van Rotterdamse scholen. Daarnaast gaat een groepje vrijwilligers af en toe aan de slag, terwijl incidenteel voor zeer specialistische werkzaamheden, betaalde krachten nodig zijn.

Het rijtuig zal zoveel mogelijk worden teruggebracht in de oorspronkelijke verschijsning, Jugendstil met het (deels door Berlage ontworpen) interieur, maar aangepast aan de nieuwe functie.

Geschat wordt dat het hele proces van voorbereiding, restauratie en installering in het Hofbogenpark zo'n 5 tot 10 jaar zal duren. Nu, na bijna 6 jaar, zijn de werkzaamheden goed op gang, maar er moet nog heel wat gebeuren.

Parallel aan de restauratie zullen alle fasen van het proces op foto en film worden vastgelegd, van transport uit Duitsland tot en met het gebruik in het Hofbogenpark.

Financiën (voor transport, stalling, materialen, verzekeringen) worden verkregen door crowdfunding, schenkingen, fondsen, gemeentelijke subsidies en bijdragen in natura. Zo voegen we samen iets toe dat de stad mooier en completer maakt.

Het bestuur

De stichting heeft een bestuur van 6 vrijwilligers; zij worden bijgestaan door een aantal enthousiaste medewerkers die samen met bestuursleden op onregelmatige tijdstippen bepaalde klussen aan de wagen uitvoeren. Vrijwilligers van Stoom Stichting Nederland zijn op cruciale momenten beschikbaar voor advies en hulp met hun specifieke ervaring en (spoor-gerelateerde) instrumenten.

In de maandelijkse bestuursvergadering wordt de voortgang besproken; er worden plannen gemaakt en strategische keuzen aan de orde gesteld.

Bestuursleden onderhouden contacten met verwante (trein-gerelateerde) organisaties, met de projectorganisatie van het Hofbogenpark en andere potentieel nuttige organisaties en personen, waaronder sponsors, fondsen, de gemeente en particuliere gevers.

Fasering

Het totale project bestaat uit verschillende onderdelen die als volgt kunnen worden aangeduid:

- Transport van het rijtuig naar Rotterdam,
- Restauratie: herstel van het casco,
- Restauratie: herstel van de buitenzijde, naar de staat van (ongeveer) 1914,
- Restauratie: afwerking van het interieur (wanden en plafond),
- Inrichting en het gebruiksklaar maken van het rijtuig voor de toekomstige bestemming,
- Plaatsing van het rijtuig op het dak van het Hofpleinviaduct,
- Opstarten van het gebruik.

Werkzaamheden in het jaar 2021

Restauratiewerkzaamheden: casco

De lock-downs vanwege het Corona-virus hebben ook dit jaar het tempo van de restauratie gefrustreerd. Ondanks de onderbrekingen is er toch heel wat werk verzet.

Het rijtuig heeft een nieuwe vloer met isolatie gekregen.

Van het casco, dat aan de zijkanten bestaat uit hardhouten balken, zijn delen vervangen; het betrof aangetaste stukjes van de balken, in enkele gevallen is een gehele balk vervangen.

Ook het houten dak vroeg om vernieuwing; met eigenhandig geconstrueerde mallen is het nieuwe hout gebogen ter vervanging van de oorspronkelijk gebogen delen van het dak.

Aan het eind van het jaar is de wagen met veel hulp van SSN-medewerkers terug geplaatst op het – inmiddels afgelakte – definitieve onderstel.

Daarmee is de fase “herstel van het casco” in 2021 zo goed als afgerond.

Restauratiewerkzaamheden, herstel van de buitenzijde

In 2021 werden ook voorbereidingen getroffen om het casco te dichtten: de aan te brengen metalen (zij)platen werden opgemeten en getekend om de platen op maat te kunnen snijden. De wagen, en ook het casco, heeft in de loop van de tijd door intensief gebruik veel te verduren gehad; dat heeft ertoe geleid, dat oorspronkelijk gelijke afstanden tussen de balken niet meer gelijk zijn; elke plek waar een metalen plaat zal komen, moet afzonderlijk worden opgemeten en in tekening gebracht. Op die manier kan elke plaat op maat worden gesneden en aansluiten bij de andere platen. In 2022 worden de tekenwerkzaamheden voor het plaatwerk afgerond en kunnen de platen gesneden en aangebracht worden. Ook de deuren (van hout) staan voor 2022 op het programma, evenals de frames voor de ramen.

Het netwerk van de stichting

In september konden donateurs en betrokken organisaties de stand van zaken aanschouwen op een bijeenkomst in de hal van Stoom Stichting Nederland. De werkzaamheden werden ter plekke toegelicht en de aanwezigen werden verrast met filmmateriaal over het transport uit Duitsland naar Rotterdam.

Op de Stoomdagen, de open dagen van de SSN, was Stichting Hofpleintrein Rotterdam aanwezig met een kraam en mondelinge toelichting van het project.

In spoor-gerichte tijdschriften zijn artikelen over de werkzaamheden verschenen en op Facebook kan men het proces volgen.

De stichting is in contact met een netwerk van trein-gerelateerde organisaties in Nederland.

Overleg met projectgroep Hofbogenpark

In 2021 vond overleg plaats met de projectgroep (gemeente) van het Hofbogenpark. Op verzoek van de stichting zijn enkele voorwaarden opgenomen in het definitieve Programma van Eisen- Inrichtingsplan. Deze voorwaarden hebben te maken met de plaats van het rijtuig in het toekomstige park op het Hofpleinstation. In het overleg wordt onder andere gesproken over de toekomstige (toegestane) functies en over de voorzieningen in het park die daarvoor nodig zijn.

Financiën

PM: samenvatting financieel jaarverslag

De stichting heeft steun van verschillende fondsen; het werk vordert langzamer dan het besteden van de toegezegde gelden. In 2022 zal daarin verandering komen: de metalen platen voor de buitenkant zullen aangeschaft moeten worden; daarvoor en voor het op maat snijden ervan zal de stichting diep in de buidel moeten tasten.

Ondertussen blijft de stichting fondsen aanschrijven; er moet nog veel gebeuren.

In 2021 zijn er verschillende pogingen gedaan om donateurs aan te schrijven. Dat heeft tot een flinke verhoging van de inkomsten geleid. In 2022 zullen de pogingen om donateurs te werven en aan de stichting te binden worden voortgezet.

Samenwerking

We zijn verheugd over het enthousiasme waarmee de samenwerkingspartners zich inzetten voor het project:

De medewerkers van de SSN die ons dagelijks gastvrij bejegenen en nuttige adviezen geven en bovendien zeer behulpzaam zijn zoals bijvoorbeeld bij het verwisselen van de onderstellen: veel vrijwilligers van de SSN, met hun hulpmateriaal kwamen eraan te pas.

De medewerkers van de scholenkoepel LMC zetten leerlingen en begeleiding in voor het project en denken met ons mee; zij allen zijn onmisbaar voor het slagen van het project.

De gemeente denkt mee en geeft ondersteuning en bijstand bij het oplossen van moeilijke zaken.

Materiaal wordt gedeeltelijk gesponsord, evenals vervoersdiensten en ICT-gerelateerde zaken.

Tenslotte

We kunnen terugkijken op een jaar waarin ondanks de Corona-omstandigheden gestaag is gewerkt aan de restauratie. De toekomst van het rijtuig heeft duidelijker vorm gekregen, in samenhang met de ontwikkeling van de plannen voor het Hofbogenpark.

Het komende jaar zal de relatie met het Hofbogenpark en daarbij het te ontwikkelen buitenmuseum in het park aandacht vragen, maar we zetten ons vooral in om – met alle hulp – de restauratie zelf tot vergaande, zichtbare resultaten te brengen.

Het bestuur van Stichting Hofpleintrein Rotterdam:

Agnes Kroon, Jan Waszink, Jan Diepenhorst, Michel Uiterwijk, René Turlings,

Wendelien Lans.

Stichting Hofpleintrein Rotterdam
Vijverhofstraat 69-10
3032SE Rotterdam

Exploitatierekening 2021

Uitgaven		Inkomsten	
Kosten restauratie	€ 6.485,80	Crowdfunding en donaties	€ 699,10
Totaal Algemene kosten	€ 9.122,09	Subsidies	€ 4.910,00
Totaal Uitgaven	€ 15.607,89	Totaal Inkomsten	€ 5.609,10

Balans per 31 december 2021

Liquide middelen

ING-bankrekeningen	€ 6.230,23
	€ 288,11
Totaal liquide middelen	€ 6.518,34

Kapitaalsvergelijking

Kapitaal per 1 januari 2021	€ 16.517,13
Saldo uit exploitatie	-€ 9.998,79

Kapitaal per 31 december 2021 € 6.518,34

H. G. Blijleven

April
Rotterdam, ~~maart~~ 2022

Adm. kantoor T. van Wijk
Zwart Janstraat 124 a
3095 AX Rotterdam

Stichting Hofpleintrein Rotterdam
Vijverhofstraat 69-10
3032SE, Rotterdam